

VOOR GROEN, GROEI EN BANEN

Lambert van Nistelrooij

EVP-Fractie
in het Europees Parlement

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	7
1. Omdat het anders moet	
1.1. De EU: beter beheren, beter presteren	9
1.2. Waterscheiding in EU-budget	10
1.3. Meerjarenbegroting 2014 – 2020	11
1.4. Regionale gelden spil in EU budget	12
1.5. Solidariteit betekent ook toegang tot kennis	13
2. De onderhandelingen	
2.1. In de startblokken	15
2.2. EU Structuur- en Investeringsfondsen (ESIF)	15
2.3. Oude- en nieuwe lidstaten verbinden	16
2.4. Regionale clusters in beeld	17
2.5. Brainport als game changer	18
3. Van gemeenteraadslid tot Europarlementariër	
3.1. Eerste politieke kennismaking met de regio's	19
3.2. Europees netwerk opbouwen	20
3.3. Knowledge4Innovation	21
3.4. Versterking van de interregionale samenwerking	22
4. Het Europees Instituut voor Innovatie en technologie	
4.1. Eerste poging topcentra te honoreren mislukt	25
4.2. Europees Parlement redt Barroso's voorstel	25
4.3. Nederland leidt Europese Kennis- en Innovatie centra	26
4.4. Doorgroei Europees Instituut voor Innovatie en Technologie	28
5. Silicon Valley, model voor Europa?	
5.1. ICT voor de economie van vandaag en morgen	29
5.2. Interne Markt voltooiën	29
6. Hervorming doorgezet, koers gewijzigd	
6.1. Europees Parlement akkoord met nieuwe opzet EU-fondsen	31
6.2. Wat er door de onderhandelingen is bereikt	32
6.3. Nieuw cohesiebeleid: minder beton, meer banen	33
7. Slimme Specialisatie, aanjager van welvaart	
7.1. Innovatie centraal	35
7.2. Slimme Specialisatie en Nederland	36
7.3. Financiële ondersteuning voor Nederland?	37
7.4. Voorbeelden Nederlandse Slimme Specialisatie	39
7.5. Nederlandse Slimme Specialisatie regio's	47
Noord Nederland	47
Oost Nederland	47
Zuid Nederland	47
West Nederland	48
8. Omdat het om banen gaat	
8.1. Resultaten lopende EU projecten tot nu toe	49
8.2. Nederland als kenniseconomie	50
8.3. Invented én made in Europe	52
8.4. Half miljard uit Europees Sociaal Fonds	53
9. Met u in debat	55

VOORWOORD

Als Europarlementariër valt het mij op dat er altijd veel gesproken wordt over de grote bedragen die we aan Brussel moeten betalen. Maar als we realiseren wat Europa aan ons uitgeeft wordt het opeens veel stiller. Er zijn volop signalen over een gebrekkige besteding van onze EU-belastinggelden; we lezen over geluidschermen aan Poolse snelwegen waarlangs alleen koeien grazen, vierbaans snelwegen in Portugal die naar nergens leiden, Italiaanse havens die worden aangelegd, maar waar geen boot komt. Belastinggeld wat veel beter besteed kan worden dan het op deze manier over de balk te gooien. Bovendien hebben Griekenland, Portugal en Spanje al veel geld gekost, maar heeft het tot dusver in deze landen nog niet tot een florerende economie geleid. Ook zien we dat Europa terrein verliest in de economische wereld en haar bevolking vergrijsjt. Tot 2040 gaan er twee Europeanen met pensioen en hebben we één jongere beschikbaar om hun plek in te nemen.

Daarom leg ik mij toe op hervorming van EU-uitgaven. Vanuit de overtuiging dat het anders moet en kan, heb ik medestanders gevonden om een betere sturing te geven aan de EU-investeringen. Een vasthoudende aanpak heeft me de eervolle benoeming opgeleverd tot rapporteur en hoofdonderhandelaar voor de herziening van een vijftal EU-fondsen. Het Europees Parlement nam vervolgens twee initiatief-rapporten van mijn hand aan. Dit was een unieke kans om er voor te zorgen dat de Europese Unie transparanter wordt en beter gaat presteren.

In het afgelopen jaar heb ik een record aantal van 60 onderhandelingsronden achter de rug. Met als resultaat een hervorming ten gunste van onderzoek, innovatie en opleiding. De budgetten bedragen 325 miljard euro in nieuw gevormde Structuur- en Investeringsfondsen en 70 miljard euro voor Onderzoek. Samen beslaan ze in totaal 45% van de EU uitgaven. Bepaald de moeite waard!

Hiermee hebben we “Made in Europa” terug op de agenda gekregen. Zonder steun van de Christen-Democratische EVP collega’s uit Polen en Duitsland, zou dit me niet zijn gelukt. Ook zij zijn er van overtuigd dat Europa bij ongewijzigd beleid welvaart inlevert en we kansen laten glijpen. Duitsers, Polen en Nederlanders hebben elkaar hierin gevonden.

“Voor groen, groei en banen”

Vanaf 2014 gaan de nieuwe investeringsregels in. Nederland verwacht in de komende jaren vijf miljard uit EU-fondsen te kunnen verwerven. Samenwerking tussen innovatieve topinstituten en topbedrijven in Nederland mét de Slimme Specialisatie projecten elders in Europa, zal gaan leiden tot werkgelegenheid; nu en straks.

Omdat het om banen gaat.

Lambert van Nistelrooij

Europarlementariër CDA/EVP-fractie

Diessen, september 2013

OMDAT HET ANDERS MOET

EU in spagaat: er gaat veel geld vanuit de rijkere EU lidstaten naar ondersteuning van minder draagkrachtige lidstaten. Geld wat vooral geïnvesteerd wordt in beton en asfalt. De kennisagenda staat op het tweede plan.

1.1 De EU: beter beheren, beter presteren

We zitten in 2011, de EU zit nog steeds in zwaar weer. We beleven een hevige eurocrisis. De financiële crisis, de bankencrisis en de voltooiing van de interne markt domineren de Brusselse agenda. Europa stelt stevige eisen. Op nationaal niveau moet fors worden bijgesprongen om banken te redden. Tegelijk steekt de discussie over de 3% norm weer volop de kop op. Bovendien moeten de lidstaten zo'n 1% van hun Bruto Nationaal Product afdragen aan de EU. Maar de lidstaten springen op de rem, ook zij hebben het geld juist nu hard nodig.

De EU presteert onder de maat. Als Europa willen we het meest concurrerende werelddeel worden ten opzichte van China en Amerika. Het wordt echter pijnlijk duidelijk dat de afgesproken Lissabon Strategie niet gehaald wordt. Vervolgens stelt de Europese Commissie in 2011 een nieuw beleidsprogramma op, de EU 2020 Strategie. Doelstelling is om de Europese economie verder te stimuleren tot een concurrerende en groene markteconomie. Europa moet slimmer en groener en met meer banen. De EU2020 Strategie houdt in dat de EU lidstaten en regio's alleen Europees ondersteuningsgeld krijgen als zij prioriteiten stellen en zelf ook meebetalen. Zonder overeenkomst, met duidelijke prioriteiten vooraf, komt het EU geld niet beschikbaar.

Van enveloppen met regiogelden wil ik naar een nieuwe formule waarin investeringen in de kennisinfrastructuur en opleidingen, gecombineerd word met innovatie voor producten en diensten. Juist nu de onderhandelingen over de Europese structuur- en investeringfondsen 2014-2020 van start gaan heeft het Europees Parlement een nieuwe visie op tafel gelegd en kan deze met de bevoegdheden uit het Verdrag van Lissabon omzetten in een bindend wettelijk kader. Beter beheren, en vooral ook naar beter presteren met de belastinggelden die via Europa worden ingezet. Het verdienvermogen van de Europese economie, voor nu en straks moet worden vergroot.

“Voor groen, groei en banen”

1.2 Waterscheiding in EU-budget

Bij mijn entree in Brussel, een aantal jaren daarvoor weet de Belg Philip Busquin, voormalig Eurocommissaris voor onderzoek en wetenschap en onderhandelaar voor de EU fondsen het mij als nieuwgekozen Europarlementariër duidelijk te zeggen: "Lambert, het gaat in het Zevende Kaderprogramma om fundamenteel onderzoek, daarin moet Europa excelleren." Ook hoofdrapporteur Jerzy Buzek, oud-premier van Polen en professor in de technische wetenschap staat deze benadering voor. Fundamenteel onderzoek zal Europa en de wereld vooruit brengen.

Dat is even wennen, een koude douche. Want als oud-gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant weet ik hoe belangrijk de koppeling tussen onderzoek en innovatie is. Ik vind dat naast excellente kennis, het ook aankomt op de toepassing van deze kennis. Daar weet de regio Eindhoven wel raad mee. Brainport is in die dagen in volle opbouw. De EU gelden van het Stimulus programma vanuit de cohesiefondsen worden er gekoppeld met de onderzoeksgelden; het is er toegepast onderzoek en innovatie wat de klok slaat. In Eindhoven wordt de High Tech Campus ingericht volgens het open innovatie model.

Mij wordt het in Brussel snel duidelijk dat in Europa nog steeds sprake is van twee dominante, min of meer gescheiden denkwijzen: die van het onderzoek en die van de structuurfondsen. Aan de ene kant staat de academische wereld met Europarlementariërs die gedreven zijn door excellentie. Aan de andere kant staat de commissie Regionaal Beleid met regio's en steden die hun sociaaleconomische ontwikkeling centraal stellen. In Brussel is er sprake van een sterke verkokering, een waterscheiding, met aan beide zijden een wondere wereld van verschil.

Gelukkig rommelt het achter de schermen al wel het een en ander. De in 2004 aangetreden Eurocommissarissen Danuta Hübner (Polen) en Janez Potočnik (Slovenië) werken aan de koppeling tussen beide werelden. Zij realiseren zich dat de scheiding tussen onderzoek en innovatie een zwaktebod is. De EU stopt veel geld in onderzoek, maar weet daar te weinig uit te halen voor innovatie en economische groei.

Europa met 28 lidstaten en z'n 28 eurocommissarissen leidt tot een enorme verkokering; de samenhang is zoek.

Zij weten, ondermeer door het steunen van informele initiatieven zoals de Week voor de Innovatieve Regio's, de focus op innovatie te richten. Ik word op drie achtereenvolgende EU conferenties als spreker uitgenodigd. Het valt niet gemakkelijk een woordvoerder uit het Europees Parlement te vinden die met inzet deze nieuwe lijn verwoordt. Mijn benadering en bekendheid als Europarlementariër ten aanzien van de Europese regio's en kennisclusters als Brainport spreken aan. Het Europees parlement volgt deze benadering en neemt mijn twee initiatiefrapporten aan.

20 februari 2009

Over het Groenboek inzake territoriale cohesie en de stand van de discussie over de toekomstige hervorming van het cohesiebeleid.

4 mei 2010

Over de totstandbrenging van synergieën tussen voor onderzoek en innovatie bestemde fondsen in Verordening betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling in steden en regio's alsmede in de lidstaten en de Unie.

De oproep van beide EU Commissarissen leidt ertoe dat er een groter deel van de structuurfondsen gaat naar onderzoek en kennisinfrastructuur. Commissaris Potočnic spreekt van een 'stille revolutie', die van beton en asfalt naar kennis en innovatie. Ik nodig hem uit voor een bezoek aan de High Tech Campus in Eindhoven; die kant moeten we op.

1.3 Meerjarenbegroting 2014 - 2020

Vol vertrouwen begint het Europees Parlement medio 2012 aan de onderhandelingen over de besteding van de uitgaven voor de periode 2014-2020. Het werk in het Europees Parlement is er een van lange adem. Je legt rapporten aan het Europees Parlement voor, zorgt voor groeiend draagvlak in de politieke arena en blijft je boodschap herhalen. Geholpen door de crisis, waarin de EU haar financiële instrumenten moet herijken, krijgen we de kans de Europese fondsen te hervormen. Want naast de maatregelen in de bankencrisis komt het er nu op aan ook de eigen EU

budgetten anders te besteden. Het gaat er om ook de investeringen in kennisinstellingen en bedrijven weer los te trekken.

Brussel breekt zich al enkele jaren het hoofd over een hervorming van de meerjarenbegroting. Jose Manuel Barroso, voorzitter van de Europese Commissie, legt de eerste hervormingsvoorstellen op tafel. Hij wil de regiofondsen vervangen door de, vanuit Brussel te beheren, fondsen voor energie, klimaat en industrie. Een streep door de rekening van de regio's. Vanuit geheel Europa komen er signalen dat Brussel meer macht naar zich toe gaat trekken. Honderden reacties vanuit de lidstaten, regio's en steden belanden bij de Europese Commissie en de fracties in het Europees Parlement. De Europese Commissie ziet vervolgens af van het voorstel om de regionale ondersteuning te schrappen. De regio's laten duidelijk van zich horen en blijken een vitale factor in de EU van de 21 ste eeuw.

De hervorming moet uit een andere hoek komen. In overleg met Eurocommissaris Lewandowski (Begrotingszaken) en Eurocommissaris Hahn (Regionaal Beleid) begin ik een alternatief uit te werken waarin de regiofondsen meer dan voorheen bijdragen tot het verdienvermogen in de EU. Zo wordt mijn voorstel tot meer samenhang tussen de verkokerde fondsen overgenomen. Daarmee kunnen aanvragers voor het Europees Regionaal Fonds en de andere EU fondsen integraal aan de slag, bijvoorbeeld met het opzetten van campussen voor onderzoek en innovatie. Het Europees Parlement kiest daarmee voor een decentrale inzet, dáár waar het geld terecht hoort te komen: binnen de regio's. Vanaf 2014 moet voor het verkrijgen van regiofondsen aan nieuwe waarborgen worden voldaan. Aanvullend is afgesproken dat er een gedragscode komt, met daarin de regels waaraan de lidstaten zich moeten houden. Deze gedragscode komt er op voorstel van het Europees Parlement.

1.4 Regionale gelden, spil in EU budget

Op de Europese Top in februari 2013, staan de Regionale fondsen op de agenda. Een belangrijk punt omdat het budget voor de regionale gelden maar liefst voor zeven jaar geldt, tot 2020. Inmiddels ben ik onderhandelaar voor het Regionaal Beleid geworden. In tegenstelling tot de onderzoeksfondsen wordt het totale bedrag van regiogelden

We gaan naar een formule waarin investeringen in kennis en kennisinfrastructuur worden gecombineerd met innovatie voor producten en diensten.

Brussel kan het in een deze tijd van toenemend euroscepticisme niet maken nog meer zaken op centraal niveau te gaan regelen. Zichtbaarheid van de EU in de regio is essentieel.

per land vastgelegd. De voorzitter van de Europese Raad, Herman van Rompuy, weet tijdens de Top een akkoord te bereiken. Uiteindelijk komt er een fors budget van 325 miljard Euro voor de regio's uit de bus. Mijn agenda wordt vanaf dat moment overladen met verzoeken om overleg. Het Europees Parlement kan aan de bak. We hebben namelijk maar een jaar de tijd voor de onderhandelingen gericht op een andere besteding van deze gelden.

1.5 Solidariteit betekent ook toegang tot kennis

Met 30 kennisclusters als Brainport komen we er in de EU weer bovenop'. Dit was mijn stelling in het BNR programma The Friday Move in oktober 2012. Ik vind dat anders gekeken moet gaan worden naar steunverlening. Binnen de EU moeten we meer verbindingen leggen tussen Oost en West, Noord en Zuid en hiermee scheidingen weghalen. Europa heeft de deur voor de ondersteuning van topclusters open gezet. Enerzijds wordt de focus gericht op de beste regio's en financieel ondersteunt door de onderzoeksfondsen. Anderzijds is er de aandacht voor de achterblijvende regio's, die door de cohesiefondsen ondersteund worden.

De cohesiefondsen vormen de ultieme uiting van solidariteit en steunverlening. Het geeft de ontwikkelde regio's een steuntje in de rug binnen de EU interne markt. Tijd voor verandering. Solidariteit vraagt niet alleen om financiële middelen, maar vooral om toegang tot kennis en productiemiddelen. Het keerpunt dient zich nu aan, bij de vaststelling van de nieuwe steunregels voor 2014-2020, de nieuwe financiële periode.

*Onderhandelingsteam voor Europese
Investeringsfondsen, Europees Parlement*

DE ONDER- HANDELINGEN

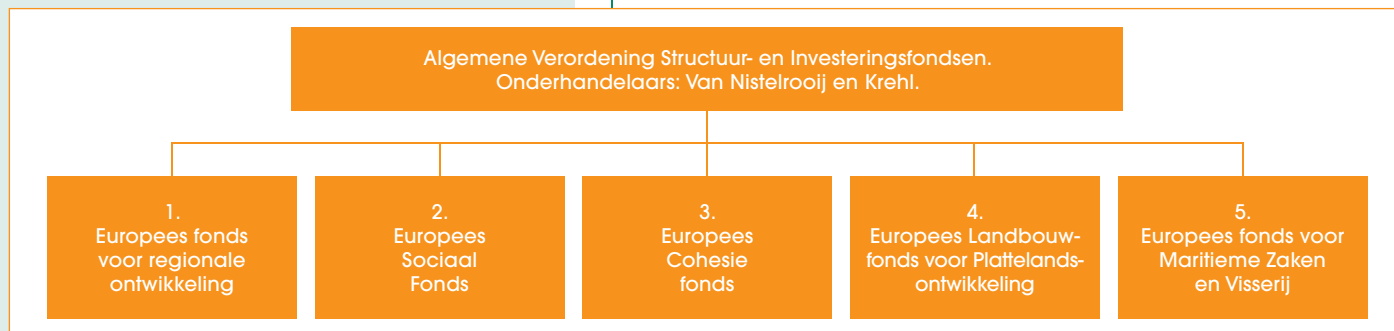
Solidariteit eigentijds invullen: door de hervorming van de bestedingsregels krijgen voortrekkers in Europa concrete kansen om het verdienvermogen binnen de Unie te vergroten.

2.1 In de startblokken

De leden van de parlementaire commissies voor Regionaal Beleid en het programma Horizon 2020 in het Europees Parlement weten dat het gevecht om de regionale fondsen voor de jaren 2014 -2020 steviger wordt dan in de vorige perioden. Vanuit het Europees Parlement wordt een onderhandelingsteam samengesteld, bestaande uit leden Van Nistelrooij (EVP, Nederland) en Krehl (S&D, Duitsland). We gaan ons buigen over de besteding van vijf fondsen. Een novum binnen de Europese wetgeving want tot nu toe golden alle regels alleen voor de eerste drie fondsen. Al direct na de zomer van 2012 kan het onderhandelingspel beginnen.

2.2 EU Structuur- en Investeringsfondsen (ESIF)

Als voorzitter van de onderhandelingen treedt Danuta Hübner (Polen) aan. Zij was eerder al onderhandelaar bij de toetreding van Polen tot de EU en bovendien van 2004 tot 2009 Eurocommissaris voor Regionale Ontwikkeling. Er breekt een periode aan met heel veel trialogen, de onderhandelingen over de verordeningen voor de toekomstige regio-gelden. De teller bij de trialogen, die vaak uiterst traag verlopen, staat op 60. Een ongekend hoog aantal. Nooit vonden in de geschiedenis van het Europees Parlement zoveel trialogen op één onderwerp plaats. Hiermee wordt een record gebroken. We willen aansluiten bij de EU 2020 missie: Slimmer, groener en mensen aan het werk. De vijf eerder genoemde Fondsen schuiven we ineen tot de EU Structuur- en Investeringsfondsen (ESIF).

“Voor groen, groei en banen”

2.3 Oude- en nieuwe lidstaten verbinden

Ondertussen komen de nieuwe lidstaten met de wens om versneld aan te sluiten bij de hoogwaardige Europese innovatieagenda met nadruk op specialistische kennis en aansluiting bij de kenniseconomie. Zij bepleiten een "Stairway to Excellence". Men wil de groeiende kloof tussen de oude en de nieuwe lidstaten overbruggen. Niet alleen financiële middelen, maar vooral ook toegang tot kennis en productiemiddelen zal achterblijvende regio's hoger op brengen.

Het wordt tijd verandering te brengen in de strikte scheiding tussen onderzoeksfondsen en de fondsen voor regionale ontwikkeling. Inzet op topgebieden overal in de EU moet mogelijk worden, onder het beding dat minder ontwikkelde gebieden worden meegenomen.

Ik leg sterk de nadruk op samenwerking binnen Europa, waardoor kennis en kunde van topregio's versneld uit kan rollen over Europa. De Brainports van deze wereld delen vanuit verantwoordelijkheid en

Lambert van Nistelrooij

Hubner en van Nistelrooij als Pools-Nederlands tandem tijdens de onderhandelingen

gaan samenwerken, verbinden en kennis delen met andere EU lidstaten. Subsidiariteit, solidariteit en concurrentiekracht gaan hierin samen. Op naar het tijdperk van open innovatie en groei van concurrentiekracht in de Europese Unie.

2.4 Regionale clusters in beeld

Als oud-gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant weet ik hoe belangrijk de koppeling tussen onderzoek en innovatie is. Mijn kennis als Europarlementariër van de Europese regio's en kennisclusters als Brainport en High Tech Campus Eindhoven spreken aan. Het sterke punt van Zuidoost Brabant is het vermogen tot samenwerking. Rein Welschen, oud collega in Gedeputeerde Staten en voormalig burgemeester van Eindhoven, weet een sterke betrokkenheid te smeden tussen overheden en het bedrijfsleven. Tientallen spinoff's en ook ASML maken in die tijd een start en op dit moment zijn het allen wereldtoppers. ASML, wereldleider in de chipmachines, is een schoolvoorbeeld van het samenvoegen

Eurocommissaris Janez Potočnik geïnspireerd op High Tech Campus Eindhoven

“Voor groen, groei en banen”

van ondernemerschap en hoogwaardige technologie. De keten van kennis, kunde en kassa is in herstel, wordt versterkt en uitgebreid.

2.5 Brainport als game changer

Met de noodzaak om concurrentiekracht in de EU te vergroten neemt de aandacht voor het Brainport model toe. Brainport is een voorbeeld van een topcluster en is met haar samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven en overheden beelddrager voor veranderingen. Nu het Europees Parlement een nieuwe weg moet zoeken voor een betere besteding van de EU fondsen in de periode 2014-2020, komt mijn Brabantse ervaring goed van pas. Ik krijg ermee in het Europees Parlement draagvlak voor de nieuwe aanpak. De Brainportformule maakt school; het wordt een game changer in Europa. Met deze brainports worden de EU fondsen meer gericht op verbetering van het investeringsklimaat en bieden we onze wereldconcurrenten het hoofd.

VAN GEMEENTERAADS-LID TOT EUROPARLEMENTARIËR

*Back to School Day, in debat
met de studenten van nu*

3.1 Eerste politieke kennismaking met de regio's

Na mijn periode als gemeenteraadslid werd ik in 1982 gekozen als jongste lid van Provinciale Staten in Noord-Brabant. In 1991 word ik lid van Gedeputeerde Staten Brabant met in portefeuille de 'Europese Regio's'. De daarop volgende jaren verdiep ik me in de werking van het Europa van onderop. Als vicevoorzitter van de Vergadering van de Regio's van Europa (VRE) in Straatsburg maak ik kennis met de opmars van de 'regionalen' in de Europa. Honderden bijeenkomsten worden bezocht in heel Europa en timmeren we aan een uitstekend imago voor de provincie Noord-Brabant. Met dank aan Frank Houben, de toenmalige commissaris Noord-Brabant, die mij tot het EU spoor heeft aangezet. Hiermee wordt het Europa van de regio's voor mij een realiteit, waarmee ik de belangen behartig voor de Nederlandse provincies en de steden.

"Voor groen, groei en banen"

Door de neergang van DAF en Philips in de jaren negentig zie ik hoe essentieel de Europese steun voor het sociaal en economisch herstel van Brabant is. Mét steun van meerder financiers weet men een ongekende impuls te genereren. Deze ervaring maakt mij duidelijk dat Europese solidariteit en zakelijke ontwikkelingen goed kunnen samengaan. De regio Zuidoost Brabant pakt deze kans met beide handen aan.

3.2 Europees netwerk opbouwen

Inmiddels is ook mijn belangstelling voor de Raad van Europa gewekt. Als rapporteur voor lokale en regionale vraagstukken in Roemenië en Griekenland zie ik hoe triest het daar gesteld is met het decentraal bestuur. Ik raak thuis in de sterk verschillende bestuursvormen in Europa en wordt gevraagd adviezen op te stellen. Ik leer er mensen kennen waarmee ik, eenmaal in het Europees Parlement, nog steeds intensief samenwerk.

Voor het werk in Brussel is zowel je functie als je netwerk erg van belang. In 2002 nodigt Europarlementariër Hanja Maij-Weggen mij uit voor een zitting van de EU Conventie om de herziening van het EU verdrag voor te bereiden. Ik bereid een amendement voor, dat wordt overgenomen in het Verdrag van Nice. Hiermee krijgen de Europese regio's het recht in beroep te gaan bij het Europese Hof als het beginsel van de subsidiariteit door de lidstaat onvoldoende wordt gerespecteerd. Een mooi resultaat; waar één amendement al niet toe leidt.

Mijn leerschool in het Europa van de regio's wordt voltooid als ik in 2004 in het Europees Parlement wordt gekozen. Ik neem direct het voorzitterschap op me van de Werkgemeenschap van Europese Grensregio's. Opnieuw ervaar ik hoe de regio's door tijdig in te spelen op wettelijke voorstellen invloed uitoefenen. De Europese Unie staat wel degelijk open voor inbreng uit de basis. Het is geen gesloten bastion, zoals vaak wordt afgeschilderd. Voor mij zijn de regio's in Europa nu een dagelijks speelveld geworden.

Knowledge4Innovation is een voorbeeld van samenwerking met kennisinstellingen, bedrijven en leden van het Europees Parlement. Iets wat goed werkt in Brussel.

Voorbeelden van Slimme Specialisatie avant la lettre; Interrech project in samenwerking met Vlaanderen

3.3 Knowledge for Innovation

In 2009 word ik voorzitter van een Brussels netwerk dat 'Knowledge for Innovation' (K4I) gaat heten. Hier komen kernspelers bijeen die Europa's excellente kennis vertalen naar de banen van morgen. Vanuit Nederland springen TNO, Shell, Philips en de Randstad Regio op de kar van K4I.

Vijftien Europarlementariërs maken deel uit van dit platform in het Europees Parlement. Ook kennisinstellingen en bedrijven leveren een actieve bijdrage. We beleggen elk jaar een driedaagse Innovatietop in het Europees Parlement, waaraan zowel de Europese Commissie als leden van het Europees Parlement aan deelnemen. De voorstellen voor regionale clustering van kennis en innovatie en de doorgroei van het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie krijgen hiermee definitief vorm.

“Voor groen, groei en banen”

3.4 Regionale samenwerking

Nederland weet de aansluiting met het nieuwe Europese beleid van kennis en innovatie goed te vinden. De provincies werken volop aan hun regionale agenda's voor economische groei, investeringen en meer banen. Daarbij wordt ook intussen samengewerkt met regio's in andere lidstaten. De informatie en uitwisseling van ervaring, bijvoorbeeld tijdens de jaarlijkse Open Dagen van Regio's en Steden in Brussel spelen een grote rol.

Niet alleen de informatie uit Den Haag vormt de basis voor de inbreng van de Nederlandse provincies en steden. Ook wordt steun gezocht bij de andere partners in de kennisdriehoek: de bedrijven en kennisinstellingen.

Dit leidt in juni 2012 zelfs tot een gezamenlijk standpunt van VNO-NCW, LTO, IPO, Unie van Waterschappen en VNG, gericht op versterking van innovatie in nationale topsectoren en regio's. Het belang van de regio benadrukt. Belangrijke aandachtspunten zijn onderwijs, scholing en de vertaling van kennis naar kansrijke producten en diensten.

Europa dichtbij. Brabantdag in Brussel

"Voor groen, groei en banen"

Lambert van Nistelrooij

HET EUROPEES INSTITUUT VOOR INNOVATIE EN TECHNOLOGIE

Barroso werft steun in het Europees Parlement

4.1 Eerste poging topcentra te honoreren mislukt

In 2005 lanceert Barroso het Europees Instituut voor Technologie (EIT), een Europees initiatief, lijkend op het vermaarde Massachusetts Institute of Technology. Dit Amerikaanse instituut levert sinds jaar en dag een stroom ingenieurs af die over de hele wereld grote erkenning genieten. Er is binnen de EU sprake van een toenemend tekort aan technisch hooggeschoold personeel. Toch valt Barroso's voorstel slecht bij de lidstaten. Academisch onderwijs behoort exclusief tot hun eigen zeggenschap. Aansturing en erkenning van diploma's door het Europees Instituut voor Technologie ziet men niet zitten. Hiermee wordt het voorgestelde Instituut afgeserveerd.

4.2 Europees Parlement redt Barroso's voorstel

Binnen het Europees Parlement vinden we dat het idee van Barroso wél een kans verdient. In de zomer van 2006 duik ik in dit debat en trek het dossier los. Hiermee wil ik het opleiden van technici verbreden naar samenwerking met het bedrijfsleven en decentrale overheden. Het EIT moet zich richten op Europese topclusters en regio's die opleiding en innovatie centraal willen stellen. Per topsector wordt in de EU een hoofdlocatie aangewezen, die met een beperkt aantal co-locaties de kar gaan trekken.

“Voor groen, groei en banen”

Zo vangen we twee vliegen in één klap. We leiden excellente ingenieurs op en steunen de topregio's in innovatie, moderne producten en diensten. Hierin liggen de banen voor de toekomst en hiermee wordt de concurrentiekracht in de EU versterkt.

De steun voor mijn idee groeit, genoeg om door te zetten. Groot is mijn opluchting wanneer ik er uiteindelijk in slaag de instemming van het Europees Parlement te krijgen. De naam van het nieuwe instituut worden formeel gewijzigd. Het 'Europees Instituut voor Technologie' zal van start gaan onder de naam 'Europees Instituut voor Innovatie en Technologie'.

Het innovatiebeleid in de EU krijgt hiermee de plaats die het in mijn visie verdient. Het EU Onderzoeksprogramma Horizon 2020 en de Regiofondsen gaan voortaan hand in hand. Ook landen als Polen krijgen hiermee kansen Europese kerngebieden te ontwikkelen en zich te kwalificeren voor de mondiale concurrentie.

4.3 Nederland leidt Europese Kennis en Innovatie Centra

Het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT) start in 2009. De lidstaten maken voor de het opstarten van het EIT 400 miljoen Euro vrij. Landgenoot Martin Schuurmans, oud directeur van het Philips Nat Lab, wordt de eerste voorzitter van het EIT. Eindhoven krijgt de hoofdvestiging voor het Europese Kennis en Innovatie Cluster (KIC) dat zich gaat richten op slimme netwerken voor de energietransitie en wordt tevens co-locatie voor de KIC ICT Labs. Utrecht krijgt de hoofdzetel voor de klimaat KIC. De administratieve hoofdvestiging komt in Boedapest.

In 2014 zullen drie nieuwe Kennis en Innovatieclusters gevormd gaan worden. Bij de clusters Gezond & Actief ouder worden, grondstoffen (waaronder biogebaseerde materialen) en voor het Food cluster gooit Nederland opnieuw hoge ogen. Betrokkenen bij deze topsectoren praten me regelmatig bij en vragen advies over een succesvolle voortzetting van hun plannen.

Europa krijgt een groot tekort aan technisch geschoold personeel. Het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie springt hierop in.

Knowledge and Innovation Communities (KICs) - Co-locaties in Nederland en Europa

Climate KIC

- National Centers

Paris, France
 Berlin, Germany
 Utrecht, The Netherlands
 Zurich, Switzerland
 Londen, UK

- Regional Centers

Valencia, Spain
 Central Hungary
 Emilia Romagna, Italy
 Lower Silesia, Poland
 Hessen, Germany
 West Midlands, UK

KIC InnoEnergy

- Co-locations

Barcelona, Spain
 Lisbon, Portugal
 Eindhoven, The Netherlands
 Leuven, Belgium
 Grenoble, France
 Lyon, France
 Marseille, France
 Stuttgart, Germany
 Karlsruhe, Germany
 Stockholm, Sweden
 Uppsala, Sweden
 Katowice, Poland
 Krakow, Poland

Colocations KICs

KIC Climate
 ● National Centers
 ○ Regional Centers

KIC EIT ICT Labs
 ● Nodes
 ○ Associate Partners

KIC InnoEnergy
 ● Co-locations

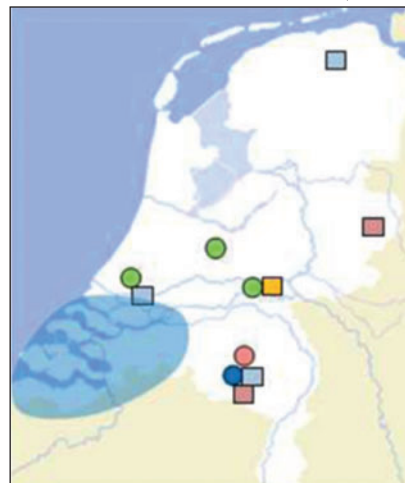
KIC EIT ICT Labs

- Nodes

Eindhoven, The Netherlands
 Paris, France
 Berlin, Germany
 Trento, Italy
 Stockholm, Sweden
 Helsinki, Finland

- Associate partners

Budapest, Hungary
 London, UK

Huidige KICs in Nederland

KIC Climate ● - Utrecht
 - Delft
 - Wageningen

KIC EIT ICT Labs ● - Eindhoven

KIC InnoEnergy ● - Eindhoven

Potentiële KICs in Nederland

KIC Healthy Living ■ - Eindhoven
 - Groningen
 - Rotterdam

KIC Raw Materials ■ - Zuidwest Nederland

KIC Food4Future ■ - Wageningen

KIC Added-value manufacturing ■ - Eindhoven

KIC Urban Mobility

“Voor groen, groei en banen”

4.4 Doorgroei Europees Instituut voor Innovatie en Technologie

Mijn inzet richt zich nu op de doorgroei van het EIT in de nieuwe periode 2014- 2020. Onlangs heeft de EVP mij aangewezen als EVP- onderhandelaar voor de doorontwikkeling van het EIT. Het Instituut maakt naar verwachting in de komende jaren een spectaculaire groei met zo'n 2.5 miljard steun vanuit de EU. Deze EU investering genereert een uitstekende respons, zo blijkt uit de opstartfase. Het bedrijfsleven en overige financiers zorgen inmiddels al voor een verdrievoudiging van het budget. Bovendien heb ik geregeld dat voortaan ook minder ontwikkelde clusters kunnen aansluiten. Het Europees Instituut voor Innovatie en Technologie heeft hiermee een uitstekende positie voor een doorgroei in de komende jaren.

*Hoorzitting Internationaal Ouderenjaar 2012
Active and Healthy Ageing, eHealth, in het
Europees Parlement te Brussel*

SILICON VALLEY, KANSEN VOOR EUROPA?

Na de Interne Markt met vrij verkeer van geld, goederen en personen nu ook aandacht voor de vrijheid van kennis.

Leren van Silicon Valley. Intel is participant in ASML

5.1 ICT voor de economie van vandaag en morgen

In 2012 bezoek ik als bestuurder van de European Internet Foundation (EIF) de VS. We spreken onder meer Apple, Google en Facebook en de Stanford University. ICT heeft veel te maken met de economie van vandaag en morgen. Door het optimaal benutten van ICT mogelijkheden kunnen we extra banen creëren en de positie van bedrijven en overheden verbeteren. We moeten ons in Europa meer toeleggen op specialisaties van kerngebieden. Europa heeft hiervoor zeker kansen; denk aan de vliegtuigbouw in Frankrijk en de automobiellindustrie in Duitsland. Nederland doet het goed op het gebied van agrocultuur en water.

5.2 Interne Markt voltooien

Bedrijven als Facebook en Google en de Stanford University maken duidelijk dat technische initiatieven worden gedragen door de 'community', de software ontwikkelaars en de financiers. Allerlei start-up events helpen starters bij de opstart van hun eigen bedrijf, compleet met financiering en advies. Het internet genereert al 21% van de economische groei van de afgelopen vijf jaar.

“Voor groen, groei en banen”

Willen we hiervan ook in Europa profiteren, dan moeten we de Europese Interne markt vervolmaken, zodat geen sprake meer is van versnippering. Gelukkig heeft Eurocommissaris Neelie Kroes in september 2013 een wetgevend pakket gepresenteerd om de belemmeringen in de EU Interne markt voor telecommunicatietechnologie uit de weg te ruimen. Daarnaast moeten we onze onderwijsinstellingen beter aan laten sluiten op de arbeidsmarkt.

Lambert van Nistelrooij

*Met Eurocommissaris Neelie Kroes,
voor betere benutting interne markt voor ICT*

De voorstellen van Kroes worden binnenkort behandeld in het Europees Parlement. Een belangrijk aandachtspunt is de stimulering van nieuwe bedrijven in de ICT sector. Nederland blijft achter in het aantal start-ups vergeleken met bijvoorbeeld Berlijn. Waar gaan zich de Silicon Valley's in Europa ontwikkelen? Daarom hebben we besloten tot een bezoek aan de Duitse collega's. Wat kunnen we van hen leren en hoe kan Nederland betere prestaties leveren?

HERVORMING DOORGEZET, KOERS GEWIJZIGD

6.1 Europees Parlement akkoord met nieuwe opzet EU-fondsen

Medio juli 2013 is het Europees Parlement akkoord gegaan met het nieuwe Europese regionale beleid voor de komende zeven jaar. Cohesiebeleid vormt samen met de onderzoeksgelden de grootste budgetpost van de Europese Unie. De komende zeven jaar is circa 400 miljard euro beschikbaar in de Structuur- en Investeringsfondsen en Horizon 2020 om de economie te ondersteunen in alle 28 EU-lidstaten. Nederland verwacht zo'n vijf miljard euro te kunnen verwerven.

EU uitgaven in de periode 2014-2020: €959 miljard

ADMINISTRATIE € 61.629: 6.4%

DE EU ALS MONDIALE PARTNER € 58.704: 6.1%

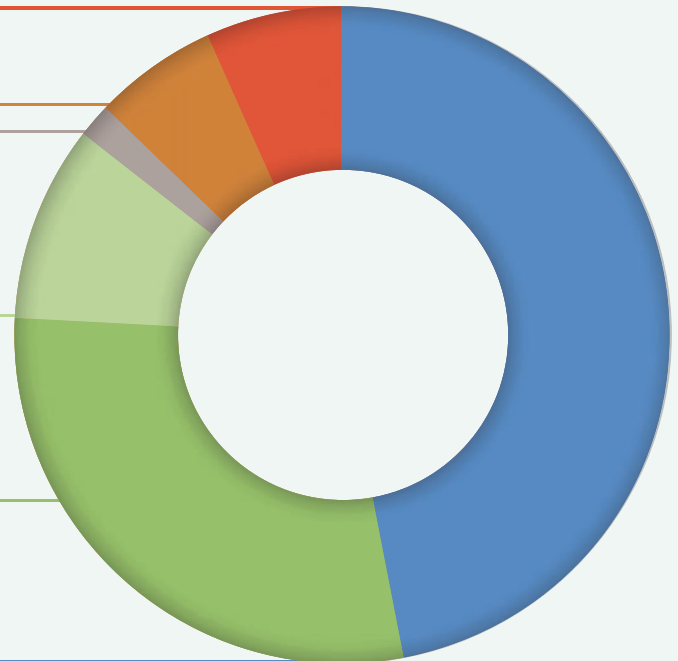
BURGERSCHAP, VRIJHEID, VEILIGHEID EN RECHT € 15.686: 1.6%

NATUURLIJKE
HULPBRONNEN

PLATTELANDSONTWIKKELING,
MILIEU EN VISSERIJ € 95.328: 10%

LANDBOUWUITGAVEN EN
RECHTSTREEKSE STEUN € 277.851: 28.9%

DUURZAME GROEI € 450.763: 47%

“Voor groen, groei en banen”

6.2 Wat er door de onderhandelingen bereikt is

Het Europees Parlement en de EU-landen hebben een overeenkomst gesloten over het EU-programma voor onderzoek en innovatie. Het budget voor Horizon 2020 gaat naar 70 miljard euro. Dit akkoord is een opsteker voor Nederlandse topinstituten en bedrijven om marktleider te blijven in sectoren als energie, gezondheidszorg en nanotechnologie. Horizon 2020 stelt onze wetenschappelijke- en technologische basis veilig en vergroot ons industrieel concurrentievermogen. Daarnaast krijgen de regio's Europabreed 225 miljard Euro via de Structuur en Investeringsfondsen (ESIF). Hiermee dragen we bij aan een slimmere en duurzame samenleving waarin de banen van de toekomst worden gecreëerd. Twintig procent van het budget is gereserveerd voor deelname van het MKB.

Als hoofdonderhandelaar voor het Europarlement heb ik ervoor gezorgd dat ook de cohesiegelden hierbij naadloos aansluiten. Een betere aansluiting tussen de wereld van excellentie en die van de regio's is nu een feit. Innovatie vormt de brug tussen de onderzoek, de burger en het bedrijf. Geen vijfbaanswegen meer, maar investeren in

Er is veel Europees geld gestoken in de regio's, maar met matige resultaten. De ingreep van het Europees Parlement heeft een nieuwe agenda gebacht. Slimme Specialisatie is hiervan een tastbaar resultaat.

Toekomstdebat op CDA/EVP Europadag

kennis en jobs. Daar komt in het kort het nieuwe beleid op neer. De aandacht verschuift van projecten in infrastructuur naar werkgelegenheid. Duurzaamheid, groei en innovatie staan centraal. Er vindt vooral een ontstopping plaats tussen fondsen en tussen de arme en rijke regio's. Ook worden strikte voorwaarden gesteld om in aanmerking te komen voor het geld en krijgen regionale partners meer inspraak.

6.3 Nieuw cohesiebeleid: minder beton, meer banen

Het geld wordt gebruikt om regio's zichzelf te laten specialiseren. "Slimme Specialisatie" is één van de criteria om EU-geld te krijgen. Zo moeten er meer innovatieve "valley's" in Europa komen. Door excellente onderzoekcentra te verbinden, stimuleren we meer output en productie. Van de topregio's wordt verwacht dat zij op hun beurt zich ontwikkelende centra elders in Europa ondersteunen.

"Voor groen, groei en banen"

SLIMME SPECIALISATIE, AANJAGER VAN WELVAART

De Pool Jan Olbrycht, vice-voorzitter van de EVP fractie, spreekt bij deze nieuwe opzet over het verwezenlijken van zijn droom. "Ik had een droom de Europese fondsen voor cohesie én voor onderzoek en innovatie dicht bij elkaar te brengen. Dat verschillende fondsen voor één en hetzelfde project kunnen worden ingezet. Dat was jarenlang uitgesloten en hebben we nu voor elkaar gekregen", aldus Olbrycht, april 2013.

Op werkbezoek bij de TU Delft

7.1 Innovatie centraal

Slimme Specialisatie richt zich op het doen van onderzoek, innovatie en het stimuleren van ondernemerschap. Het doel is banengroei te realiseren en bij te dragen aan de maatschappelijke uitdagingen. Innoveren met maatschappelijk en economisch rendement staat voorop. De Slimme Specialisatie geeft prima aan hoe de EU beter met haar fondsen kan omgaan en hoe fondsen in samenhang kunnen worden ingezet.

Eind 2013 moeten de lidstaten met de EU een overeenkomst sluiten over hun slimme specialisaties. Het gaat om projecten die de komende zeven jaar de grootste meerwaarde leveren voor de regio en de lidstaat, maar ook op Europees niveau aanknopingspunten bieden. Daarbij komt dat regio's voortaan tot 15% van het Europese geld mogen besteden in de samenwerking buiten de eigen regio. Hiermee kan kennis worden ingekocht en kunnen projecten met andere regio's worden gefinancierd.

"Voor groen, groei en banen"

7.2 Slimme Specialisatie en Nederland

Achterliggende gedachte van Slimme Specialisatie is dat regio's in Europa zich gaan specialiseren in sectoren waarin ze uitblinken en waarvoor ze een beroep kunnen doen op de EU fondsen. Omdat het om banen gaat. Op deze manier creëren we meer banen en economische groei.

Als CDA delegatie in het Europees Parlement hebben we intensieve uitwisseling gehad over regionale onderwerpen met de huidige- en toenmalige fractieleden van de CDA Tweede Kamerfractie. In nauwe samenwerking en met sterke ondersteuning van Ad Koppejan en Agnes Mulder, werd ingezet op innovatieve ontwikkeling. Regelmatig hebben we als CDA werkbezoeken afgelegd aan alle Nederlandse regio's. Bezoeken aan de universiteiten, provincies en bedrijven hebben

Op bezoek bij TPRC Enschede met Overijsselse gedeputeerden Theo Rietkerk en Hester May. Slimme Specialisatie Oost-Nederland

Slimme Specialisatie geeft veel ruimte voor diversiteit in ondernemende regio's. Dit biedt kansen voor de kracht van onderop.

De Nederlandse regio's zijn volop bezig met het schrijven van hun Slimme Specialisaties, een voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor Europese gelden. Zo werken zij aan regionale versterking en dragen bij tot een concurrerend Europa.

er voor gezorgd dat alle belanghebbenden zijn geïnformeerd. Mijn verwachting is dat Nederland door Slimme Specialisatie hoog gaat scoren in de Europese eredivisie van kennis en concurrentiekracht.

Toegang tot kapitaal is voor ondernemingen een voorwaarde om te kunnen investeren in onderzoek, werknemers en technologie. Door de nieuwe programma's van de EU wordt deze financiering toegankelijker.

7.3 Financiële ondersteuning voor Nederland?

Mooi, de steun in Brussel voor een nieuwe aanpak in de periode 2014-2020. Maar hoe gaat dit nieuwe beleid in Nederland landen? Hoe wordt het opgepakt?

In de loop van 2013 hebben de vier landsdelen en de grote steden hun huiswerk afgerond. De Slimme Specialisatie-strategie is door het Ministerie van Economische Zaken voor toetsing in Brussel voorgelegd. Eind 2013 moet een akkoord worden afgesloten met Brussel over de bestedingen. Naast de directe gelden in de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ongeveer 1,2 miljard) en het onderzoek- en innovatieprogramma Horizon 2020 (circa 4 miljard) kan door samenwerking met andere regio's en kenniscentra een breed scala aan mogelijkheden worden benut.

Nederland verwacht in de komende periode 2014 - 2020 ruim vijf miljard euro ten gunste van innovatie en onderzoek. Dat bedrag kan nog aangevuld worden met fondsen die beschikbaar komen voor de Slimme Specialisatie projecten. Ook kosten voor opleiding en werkvaring voor studenten en medewerkers kunnen hieruit worden betaald. Twintig procent van de gelden moeten terecht komen bij het Midden- en Kleinbedrijf. Het is vooral gericht op versterking van het ondernemersklimaat. Een stimulans om de handen ineen te slaan tussen innovatieve ondernemingen, kennisinstellingen, onderwijs en overheid. Dit brengt volop nieuwe kansen en vooral ook veel banen met zich mee.

Nederlands investeringen van Topsectoren

High Tech materialen en systemen

Life-sciences

Agro-Food

Logistiek

bedrijven

Water

Creative industrie

onderwijs en wetenschap

€1,5 mld
voor negen topsectoren

overheid

Energie

Chemie

Tuinbouw en uitgangsmaterialen

7.4 Voorbeelden Nederlandse Slimme Specialisatie

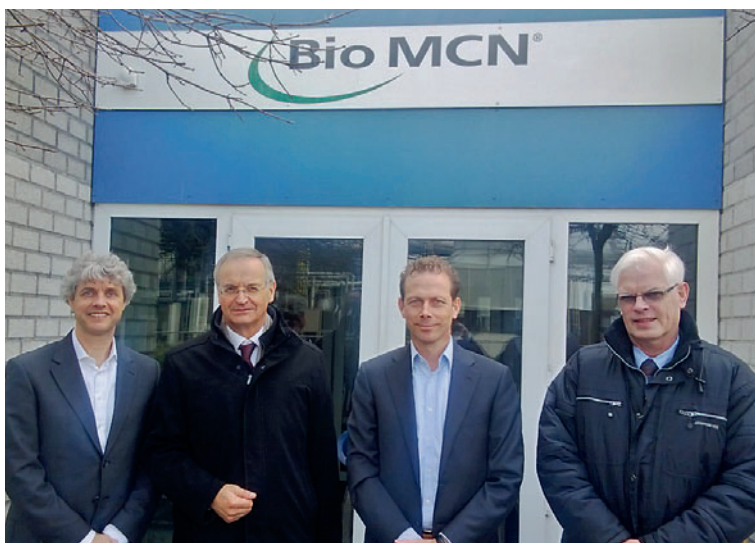
***AutomotiveCampusNL**, Helmond is één van de belangrijkste hoekstenen van Slimme Specialisatie in Nederland en biedt ruimte aan bedrijven, kennisinstellingen, onderwijsinstellingen en private en publieke onderzoeks- en testcentra op het gebied van automotieve technologie en slimme mobiliteit. Daarmee is de campus een one-stop-shop op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en beproeving van automotieve technologie en mobiliteitsconcepten. De Automotive Campus in Helmond is een veelbelovende Slimme Specialisatie, die een stevige impuls gaat geven aan de werkgelegenheid in Zuid-Nederland. Een uitstekend voorbeeld in de EU 2020-agenda voor een slimmer, groener Europa wat werkt aan meer banen voor de mensen. Europa presteert goed in fundamenteel en toegepast onderzoek en we investeren in het EU satellietprogramma Galileo. Via satellietbesturing worden grote stappen gezet in de verbetering van de mobiliteit en de doorstroming van het verkeer. Er gaat een wereld open; ook een wereld met nieuwe kansen. Daarom is het goed dat Helmond als eerste in Nederland deze ontwikkeling heeft opgepakt. Binnenkort spreken we met de Europese Commissie over de verdere profilering van deze Nederlandse aanpak. Omdat het om banen gaat.

***Wetsus Campus, Leeuwarden** is een oer-Hollands initiatief. De ontwikkeling van watertechnologie sinds 2000 is een voorbeeld van een Slimme Specialisatie in het Noorden van het Land. Wetsus heeft aansluiting gezocht bij de wensen van het bedrijfsleven en daardoor een forse ontwikkeling doorgemaakt. Wetsus is verbindingen aangegaan met diverse Nederlandse- en Europese universiteiten. Zij haalt multidisciplinaire kennis binnen en schept een prima onderzoek- en innovatieklimaat op de Water Campus Leeuwarden. Er vindt baanbrekend onderzoek plaats. Het Wetsus onderzoeksprogramma is internationaal bekend geworden door de wetenschappelijke publicaties en patenten en heeft 150 bedrijven aangetrokken.

***Pivot Park Oss** is een nieuw Life Sciences bedrijventerrein in Oss. Het Pivot Park zet zich er voor in kennis en banen in Nederland te behouden. Het is de bedoeling dat het aantal banen op het park de

komende jaren toeneemt. Onlangs is bekend geworden dat zeven farmaciebedrijven hun onderzoek, dat uiteindelijk moet leiden naar de ontwikkeling van nieuwe medicijnen, gaan samenbrengen in het Pivot Park (het voormalig Life Sciences Park) in Oss. Onder deze bedrijven zitten grote namen als Bayer en Merck. Dit Europese innovatieproject ontvangt 196 miljoen. Het is een enorme opsteker voor de regio en voor Nederland. In nauwe samenhang met Brainport Eindhoven ziet het er naar uit dat ook het Pivot Park in Oss een vooraanstaande rol gaat spelen in de EU Slimme Specialisatie voor de Farmaceutische sector.

***BioMCN Delfzijl** is een duurzame producent van groene methanol. Op basis van innovatieve processen verwerken zij natuurlijke, duurzame grond- en hulpstoffen tot bio-methanol. Deze hernieuwbare grondstof, chemisch identiek aan reguliere methanol, wordt grotendeels toegepast door industriële afnemers op het gebied van brandstoffen. Maar ook andere groene toepassingen zijn mogelijk, bijvoorbeeld als component voor andere brandstofsoorten en als grondstof voor verf en kunststoffen. De Europese Commissie heeft 199 miljoen euro toegekend aan het samenwerkingsverband tussen BioMCN, Siemens Nederland, Linde en

Werkbezoek BioMCN Delfzijl

Bijeenkomst in Brussel met voormalig staatssecretaris Europese Zaken, Ben Knapen, over regionale ontwikkelingen in Nederland

Visser & Smit Hanab, voor de bouw van een grootschalige biomassa raffinaderij. In de raffinaderij wordt duurzame biomassa verwerkt tot bio-methanol. Dit project draagt in hoge mate bij aan het reduceren van CO₂-emissies en daarmee aan de klimaatdoelstelling voor 2020. Het gaat om een voorbeeldproject voor de rest van Europa.

“Voor groen, groei en banen”

Bio Science Park

- **Locatie:** Leiden, Bio Science Park Leiden
- **Specialisaties:** "Biomedical Life Sciences", Medicijnontwikkeling

Seaport

- **Locatie:** Rotterdam en regio (Haven Rotterdam 'Seaport')
- **Specialisaties:** Petrochemie, logistieke en industriële 'Hub'

Greenports, Food & Flower

- **Locatie:** Westland
- **Specialisaties:** Innovatieve glastuinbouw, Food and Flowers

Sciencepark Amsterdam

- **Locatie:** Amsterdam
- **Specialisaties:** ICT en Life Sciences

Technopolis Delft

- **Locatie:** Delft
- **Specialisaties:** Industriële biotechnologie, medische technologie

Seed Valley

- **Locatie:** Noord Holland
- **Specialisaties:** Tuinbouwzaden, hoogwaardige zaden, stekken en jongen planten

Slimme Specialisaties Zuid- Nederland

Biobased Delta

- **Locatie:** Regio Zuidwest Nederland (Zuid-Holland, Noord- Brabant en Zeeland).
- **Specialisaties:** Agro, Food & Chemie, Biobased materialen

Materials Valley

- **Locatie:** Regio Sittard/ Geleen, 'CHEMaterials Campus', Chemelot Campus
- **Specialisaties:** Chemie, materialen, life sciences

Greenport Venlo

- **Locatie:** Venlo en regio (één van de zes Greenports in Nederland)
- **Specialisaties:** Tuinbouw, agrofood en logistiek

Food/ Pharma

- **Locatie:** Oss, Noordoost Brabant
- **Specialisaties:** Agro, food, farma, health

Brainport

- **Locatie:** Regio Eindhoven, HighTech Campus Eindhoven
- **Specialisaties:** High-Tech systems & materialen, food, automotive, lifetec, design.

Maintenance Valley

- **Locatie:** Tilburg, Midden en West- Brabant
- **Specialisaties:** Onderhoud, aerospace & maintenance, logistiek

Automotive

- **Locatie:** Regio Helmond, Automotive Campus
- **Specialisaties:** Automotive, smart mobility, future powertrain

SLIMME SPECIALISATIE NEDERLAND (RIS3)

RIS3 West- Nederland

- Noord- Holland
- Zuid- Holland
- Flevoland
- Utrecht

RIS3 Noord- Nederland

- Drenthe
- Friesland
- Groningen

RIS3 Zuid- Nederland

- Zeeland
- Limburg
- Noord- Brabant

RIS3 Oost- Nederland

- Gelderland
- Overijssel

Energy Valley

- **Locatie:** Drenthe, Friesland, Groningen en Noord-Holland Noord (Noord Nederland)
- **Specialisaties:** Specialisaties: Energie, agro-industrie

Sensor- technologie

- **Locatie:** Noord- Nederland
- **Specialisaties:** Sensor technologie

Water- technologie

- **Locatie:** Regio Leeuwarden, watercampus, Wetsus
- **Specialisaties:** Water technologie

Healthy Ageing (HANNN)

- **Locatie:** Noord- Nederland
- **Specialisaties:** Healthy-Ageing (Levenslang gezond leven)

Agribusiness

- **Locatie:** Noord- Nederland, Dairy Campus
- **Specialisaties:** Agribusiness, chemie

Slimme Specialisaties Oost- Nederland

Kennispark Twente

- **Locatie:** Regio Twente (Enschede)
- **Specialisaties:** ICT, biomedische wetenschappen, nanotechnologie

Health Valley

- **Locatie:** Regio Nijmegen
- **Specialisaties:** Gezondheidszorg, medische technologie

Energie & Milieu Technologie

- **Locatie:** Oost Nederland, regio Arnhem
- **Specialisaties:** Energy and Environmental Technology

Food Valley

- **Locatie:** Regio Wageningen, Wageningen UR
- **Specialisaties:** Food gerelateerde wetenschappen, International Food Industry

Bio Science Park

- 85 Medical Life- Sciences bedrijven
- Grootste hoeveelheid Bioscience start-ups in Nederland

Seaport

- Directe werkgelegenheid: 87.000 banen
- Leidende Europese Hub voor interEuropese en globale vracht

Greenports, Food & Flower

- 450.000 banen in heel Nederland
- 4 van de 5 Greenports in West- Nederland

Sciencepark Amsterdam

- Ruim 100 ICT en Life Sciences bedrijven
- Ondernemerschap voor Bèta's

Technopolis Delft

- Kennisintensieve spin-offs, research- activiteiten en bedrijven in combinatie met o.a. TU Delft.

Seed Valley

- Actief in 45 landen
- 23 innovatieve bedrijven
- Unieke kennis en positie in wereldmarkt

Slimme Specialisaties RIS3 Zuid Nederland

Biobased Delta

- Meer dan 100 Biobased bedrijven
- BioBase Europe en Green Chemistry Campus bevorderen innovatie en kennis

Greenport Venlo

- Meer dan 400.000 arbeidsplaatsen
- Greenpark Venlo als middelpunt

Food/ Pharma

- De regio Oss heeft zo'n 5500 banen in de farmaceutische industrie

Brainport

- 60.000 industriebanen
- 7.400 bèta- studenten
- 19.200 onderzoekers

Maintenance Valley

- Voorziene groei van 5000 banen in 20 jaar

Materials Valley

- Ambitie om van de Chemelot Campus in Sittard - Geleen dé Materials Valley van Europa te maken

Automotive

- 45.000 banen
- 300 bedrijven

INDICATIES BANEN EN BEDRIJVEN - SLIMME SPECIALISATIES NEDERLAND

Deze vouwkaart biedt een overzicht van diverse Slimme Specialisatie projecten in Nederland. Het vormt een werklijst die kan worden aangevuld en gewijzigd. Dit is een impressie van projecten die in de regio's zijn besproken en steun ondervinden bij de betrokken partners.

Slimme Specialisaties RIS3 Noord Nederland

Energy Valley

- 22.500 banen
- 3.000 bedrijven

Sensor- technologie

- 2.000 banen
- 175 sensortechnologie bedrijven

Water- technologie

- 1.000 banen
- 150 watertechnologie bedrijven

Healthy Ageing (HANNN)

- 100.000 banen in de gezondheidszorg
- 6000 bedrijven betrokken bij Healthy Ageing

Agribusiness

- 15.000 banen
- 6.000 agribusiness bedrijven

Slimme Specialisaties RIS3 Oost Nederland

Kennispark Twente

- 6300 banen / 380> bedrijven
- 3000 wetenschappelijke posities

Health Valley

- 22.000 banen
- 300 bedrijven

Energie & Milieu Technologie

- 25.000 banen
- 800 bedrijven

Food Valley/ Agrofood

- 126.000 banen
- 24.000 bedrijven

7.5 Nederlandse Slimme Specialisatie regio's

In 2011 heb ik vier zitdagen gehouden om de ideeën van de regio's te horen en de Brusselse voorstellen hierop aan te passen. Aanvullend hebben we een rondgang gemaakt langs de vier Nederlandse regio's, waarin de Slimme Specialisatie wordt voorbereid. Het geheel is volop in ontwikkeling. Er wordt nog danig geschaafd aan de voorstellen die voor een eerste toetsing in Brussel zijn voorgelegd. We bieden u een inblik in de uitwerking van het nieuwe EU-beleid in Nederland.

- **Noord Nederland**

Groningen, Friesland en Drenthe zetten zich in op

- Gezondheid, Demografie en Welzijn
- Voedselzekerheid, duurzame landbouw en bio-economie
- Zekere, schone en efficiënte energie
- Schone, veilige watervoorziening.

Dit zijn concrete maatschappelijke uitdagingen die vragen om innovatieve oplossingen. Om de uitdagingen aan te gaan wordt bestaande kennis en dynamiek in de regio benut. Hiertoe behoort ook de sensortechnologie. Hiermee zet de regio zich neer als toonaangevende speler in Europa.

- **Oost Nederland**

Overijssel en Gelderland richten zich op de sterke kennisconcentraties op het terrein van voeding, gezondheid en technologie. Deze clusters hebben in de afgelopen jaren sterk aan belang gewonnen. Voorbeelden zijn Food Valley Wageningen, Health Valley Nijmegen, het Innovatieplatform Twente, TPRC Enschede, Polymer Science Park Zwolle en innovatieve Onderwijsinstellingen als het Deltion College en Saxion.

- **Zuid Nederland**

Noord-Brabant, Zeeland en Limburg bouwen voort op het rapport Brainport2020, opgesteld in 2011 voor Zuid-Oost Nederland. Zuid Nederland zet in op de volgende reeds sterke sectoren: High tech systemen & materialen, Chemie & materialen en Agrofood. Daarnaast markeert het ook een aantal kansrijke sectoren: Life sciences & health, Biobased economy, Logistiek en Maintenance, gekoppeld

met vliegtuigindustrie. Brainport is het schoolvoorbeeld van Slimme Specialisatie, nationaal en over de landsgrenzen heen, in de driehoek Eindhoven – Leuven –Aken.

- **West Nederland**

Noord- en Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht maken geen sectorale keuze, maar richt zich op alle topsectoren. Daarbij wordt het verband gezocht tussen de sectoren en zet men in op kennisvalorisatie en verduurzaming. De specialisatie in de Randstad is gebaseerd op de agenda's van de steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht en de provincies Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland. De nauwe samenwerking met het regionale bedrijfsleven en de kennisinstellingen (triple helix) wordt benadrukt. Als sectoren staan Bio Science, Petrochemie, Greenport en Food & Flowers in de schijnwerpers.

Ouderengroep op bezoek in Brussel waarbij gesproken werd over toekomstbestendige ouderenzorg, Top-ouderenvoorzieningen en Levenslang gezond leven (eHealth)

OMDAT HET OM BANEN GAAT

8.1 Banenmotor op gang brengen

Het Europese fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) in de periode 2007-2013 zal naar verwachting 33.034 banen opleveren. De looptijd van de EU-projecten is maximaal 2 jaar na de toekenning. De eindbalans kan pas in 2015 worden opgemaakt. Tot en met eind 2012 zijn 12.496 banen gerealiseerd in Nederland.

Door in te zetten op economische sterktes wordt er een vliegwiel op gang gebracht. De EU gelden worden gematcht met gelden van andere partners. Veelal geldt het gegeven dat één Euro aan EU geld in de projecten leidt tot een investering van vier Euro. De EU fondsen komen vaak samen met de gelden die Nederland voor de topsectoren vrij maakt. Investerings in de topsectoren leidt indirect tot een veelvoud daarvan bij toeleverende bedrijven. De transitie naar kenniseconomie heeft niet alleen effect voor hoger opgeleiden. De kenniseconomie biedt werk aan de 30% hoogopgeleiden, terwijl gezien ook de 70% minder hoogopgeleiden een baan moeten hebben. In de regionale projecten is volop aandacht voor het vertalen van hoogtechnologisch en kennisintensieve innovaties naar productiecapaciteit. We moeten voorkomen dat de mismatch op arbeidsmarkt toeneemt, met daarbij een toenemend tekort in de technische uitvoerende beroepen. Daarbij is het belangrijk dat naast de universiteiten en hogescholen ook het MBO bij de projecten worden betrokken.

8.2 Nederland als kenniseconomie

Nederland wil als kenniseconomie eindigen in de top-5. Intensieve samenwerking in Europa is hiervoor essentieel. Daarbij zijn de regio's een onderschatte kracht in de Europese lidstaten. Met de nieuwe instrumenten en gelden van de EU worden de regio's gestimuleerd prioriteiten te stellen en om tot meer samenwerking in Europa te komen.

Als hoofdonderhandelaar voor Regionale Fondsen heb ik bereikt dat er de komende jaren (2014-2020) 325 miljard gericht geïnvesteerd gaat worden in de Europese regio's. Door het accent te leggen op slimmer, groener en meer banen in de regio, waarmee we Europa als geheel versterken. Nederland heeft geen grote hoeveelheid

“Voor groen, groei en banen”

grondstoffen zoals de Russen, of lage arbeidskosten, zoals India of China. Wel hebben we een uitstekende Research and Development (R&D). Deze proces- en productinnovatie gaat prima samen met ons ondernemerschap en onze hoogwaardige productie.

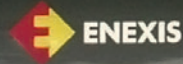
De kansen van Nederland zijn goed te noemen. In het Innovation Union Scoreboard 2013 van de Europese Commissie staat Nederland op nummer vier en wordt genoemd als een 'innovation follower'. Een punt wat verbetering verdient heeft te maken met de zorgelijke situatie rond het tekort aan technisch geschoold uitvoerend personeel. Op dat onderdeel vinden we Nederland ver naar achteren terug, namelijk op een 83e plaats.

Recente landelijke publicaties hierover zien we terug in onder andere een NRC Special MKB Innovatie Top-100, waarbij ingegaan wordt op diverse regionale initiatieven.

Vaart maken

CO₂ = 0,0 gr/km

ENEXIS

Deze auto rijdt 100% elektrisch

NL 87-HSZ-7

“Voor groen, groei en banen”

8.3 Invented én made in Europe

Om te komen tot een efficiënte, concurrerende en groene economie, werken we samen met andere topspelers uit Europa. Hoogwaardige maakindustrie moet een belangrijkere plaats krijgen in het EU-beleid. Ik heb medio 2013 een dergelijke oproep in de Nederlandse pers gedaan. Nederlandse ondernemers moeten de ruimte en kansen krijgen om dit waar te maken. Laat er weer een **Invented én made in Europe** op de producten staan. Ook de Europese Commissie heeft hiertoe opgeroepen. Gelukkig is ook in Den Haag het debat gaande over het terug halen van hoogwaardige productie en diensten vanuit lage lonenlanden. Deze 'reshoring' wordt door de aanpak van Slimme Specialisatie ondersteund.

Lambert van Nistelrooij

Een concurrerend Europa betekent niet alleen Invented in Europa, maar ook Made in Europa. Daar draait het om.

8.4 Half miljard euro uit Europees Sociaal Fonds

Nederland krijgt bijna een half miljard euro uit het Europees Sociaal Fonds (ESF). Dit bedrag wordt verdubbeld door de deelnemende partners. Het is de uitkomst van intensieve onderhandelingen die ik gevoerd heb als hoofdonderhandelaar voor de Europese Structuur- en Investeringsfondsen. Dit akkoord komt op een goed moment: sociale integratie en opleiding zijn essentieel. We moeten meer mensen aan de slag krijgen. We doen er goed aan de ESF-gelden als onderdeel van de Europese Structuur- en Investerings Fondsen (ESIF) voor 2014-2020 in de regio in te zetten. Ik doe ook een beroep op het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, belast met de uitvoering van het ESF in Nederland, om aansluiting te zoeken bij de Slimme Specialisaties en de Techniekpacten in de regio's.

MET U IN DEBAT

Naast de EU gelden zal een appél worden gedaan op de kapitaalmarkt om nieuwe investeringen te genereren. Graag ga ik hierover met u in gesprek.

Achterliggende jaren heb ik veel themadagen en debatten georganiseerd over het Europees concurrentie- en duurzaamheidsbeleid. Ook heb ik met veel Nederlandse betrokkenen op alle niveaus over innovatiebeleid gesproken. Dat leverde goede inbreng op voor de onderhandelingen in Brussel. Mijn onderhandelingen hebben geresulteerd in nieuwe wetgeving over het gebruik van de EU-fondsen voor de periode 2014 – 2020. Daarmee is een belangrijke stap gezet. Het is prima dat de Europese Top van regeringsleiders in oktober 2013 over innovatie, groei en de digitale agenda zal gaan. Voor het eerst sinds jaren wordt naast de crisisbestrijding ook gesproken over de kansen die Europa biedt. Het is goed dat de EU structuurfondsen meer gericht worden ingezet en gekozen voor het verstrekken van garanties en leningen om banken en investeringsfondsen over de streep te trekken. De vraag is hoe in Nederland tot méér investeringen kan worden gekomen.

Het debat heeft een grote politieke lading. In Brussel hebben we als CDA ingezet op subsidiariteit, het behouden van sterke decentrale bevoegdheden. In plaats van centralisatie vanuit Brussel en afbouwen van regiobudgetten hebben we gekozen voor behoud en modernisering. Het CDA staat dicht bij mensen, is bij uitstek de partij van en voor de regio. Tevens hebben we onderlinge solidariteit centraal gesteld en er een eigentijdse vertaling aan gegeven. De collega's vanuit Oost en Zuid Europa herkennen zich in de nieuwe opstelling. Wat schieten wij op met snelwegen als onze mensen wegtrekken en er geen banen bij komen, zo hoor ik vaak. Zelf vind ik Europa de moeite waard om voor te knokken en ben daar de afgelopen jaren onophoudelijk mee bezig geweest. Vanuit de grondbeginselen van het CDA zie ik kansen voor Groen, Groei en Banen. Ziet U die ook?

Inmiddels ligt nummer 25 van mijn serie 'Europa Dichtbij', voor u op tafel. Het komt nu aan op het benutten van de kansen die Europa biedt. Als CDA Europarlementariër heb ik de trend voor de komende jaren gezet. Nu volgt de volgende stap: het invullen van de nieuwe koers. U kunt contact met me opnemen voor het maken van een afspraak, een uitnodiging voor een werkbezoek of interview. Ik ga opnieuw bezoeken afleggen in de regio's en met u in debat. Op mijn website vindt u hierover meer informatie.

“Voor groen, groei en banen”

Lambert van Nistelrooij

UITGAVEN EUROPA DICHTBIJ

1. Regionaal Beleid Revisited Mei 2004
2. Van Halderberge tot Deurne:
Europese Referendumcampagne Juli 2005
3. Making Innovation Visible December 2005
4. Vergrijzing, Kans en Uitdaging December 2005
5. Handleiding EU Regionaal Beleid in Nederland Augustus 2006
6. Energie is 'Hot' December 2006
7. Creatieve Industrie: Recept voor Groei Mei 2007
8. Wegwijs in een nieuw Regionaal Beleid in Nederland
en de Europese Unie 2008-2013 September 2007
9. Het platteland in verandering: Bouwstenen voor een
Vernieuwde Aanpak Regionaal Plattelandsbeleid Januari 2008
10. Europa Dichterbij: Focus op Verandering Januari 2008
11. Klimaatverandering: Een zaak van iedereen April 2008
12. A new Regional Policy:
Innovative ideas for the post 2013 reform Oktober 2008
13. Regio's aan zet - naar een nieuw
Europees Regionaal Beleid voor Nederland Maart 2009
14. Europese waarden en normen:
regionale identiteit en interculturele dialoog April 2009
15. Brabanttuin, opmaat naar Culturele Hoofdstad April 2009
16. Energie en klimaat: Naar Kopenhagen...en verder November 2009
17. Vergrijzing en krimp:
Kansen voor jong en oud in de 'zilveren economie' December 2010
18. Ontwikkelingssamenwerking:
Nieuwe aanpak voor Europa en Nederland Mei 2011
19. Europese Structuurfondsen 2014-2020:
Een toekomstperspectief Oktober 2011
20. Investeren in de regio Januari 2012
21. On te Move Juli 2012
22. Slimme specialisatie: Europese toppers verbinden Maart 2013
23. Smart Specialisation
Connecting European Top Performers Juni 2013
24. Biobased Economy:
Biobased delta als innovatief supercluster Augustus 2013
25. Voor groen, groei en banen September 2013

Ook met u gaan we graag in gesprek

“Voor groen, groei en banen”

Colofon

Uitgave van Lambert van Nistelrooij

Eindredactie

An van Pijkeren

Vormgeving + productie

Van Beerendonk Communicatie + Creatie

Lambert van Nistelrooij

Lambert van Nistelrooij

Europees Parlement

Bureau ASP 12E142

Wiertzstraat 60

B- 1047 Brussels

T 0032.2.284.7.434

F 0032.2.284.9.434

E lnist@home.nl

E lambert.vannistelrooij@europarl.europa.eu

www.lambertvannistelrooij.nl

 @LvNistelrooij

 www.lambertvannistelrooij.nl

 Europa Dichtbij

 facebook.com/lambert.vannistelrooij

Kosteloos te verkrijgen als Ebook

“Wat hebben we aan geluidsschermen langs Poolse snelwegen waarlangs alleen koeien grazen, vierbaans snelwegen in Portugal die nergens naar leiden of Italiaanse havens die met veel Europees geld worden aangelegd, maar waar geen boot komt”.

*Uitreiking prijs
Europarlementariër van het jaar 2012.*

Volgens Lambert van Nistelrooij kan ons belastinggeld effectiever worden besteed. Hij stelt voor meer nadruk te leggen op groen, groei en banen. Als EU hoofdonderhandelaar namens het Europees Parlement is hij de afgelopen jaren bezig geweest met het hervormen van de EU-uitgaven. In dit boek, de Europa Dichtbij uitgave nr. 25, beschrijft hij wat de perspectieven voor Nederland zijn en hoe dit bijdraagt tot meer werkgelegenheid.

CDA-er Van Nistelrooij is sinds 2004 lid van het Europees Parlement, binnen de EVP-Fractie. Hij werd zowel in 2011 als 2012 gekozen tot Europarlementariër van het jaar voor Regionale Ontwikkeling.

Hij behartigt de belangen voor de Nederlandse regio's op het gebied van het Ouderenbeleid, Onderzoek en Innovatie, Energie, ICT en Telecom, Industrie en Visserij.